

Referanser: KR 48/25, KR 78/25

Arkivsak: 22/03129-37

Prosess for etablering av midlertidig utvalg for kvensk kirkeliv

Sammendrag

Kirkerådet behandlet saken «Organisering av kvensk/norskfinsk kirkeliv» på sitt møte 22. – 23. mai. Rådet fattet et vedtak som beskriver oppnevning til et midlertidig utvalg for kvensk/norskfinsk kirkeliv.

Konsultasjonen om kvensk kirkeliv, 1. – 2. september i år, drøftet opprettelsen av dette utvalget. Erfaringene fra konsultasjonen tilsier at det er behov for et nytt vedtak som oppdaterer vedtaket som ble gjort av Kirkerådet i mai.

Forslag til vedtak

Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å fastsette mandat og oppnevne medlemmer til et midlertidig utvalg for kvensk kirkeliv som skal etableres som en prøveordning innen utgangen første kvartal 2026.

Saksorientering

Bakgrunn

På møtet 22. – 23. mai i år behandlet Kirkerådet rapporten fra «Arbeidsgruppe med mandat til å fremme forslag til kirkerådet om oppgaver og sammensetning av et nasjonalt organ for kvensk kirkeliv». Kirkerådet drøftet særlig forslaget om å opprette et nasjonalt utvalg/råd for kvensk/norskfinsk kirkeliv.

Arbeidsgruppen foreslo i rapporten avgitt april 2024, at opprettelsen av et nasjonalt organ må skje i to trinn, først valg av et *midlertidig* organ fordi man pr. i dag mangler indrekkelige strukturer som kan velge organet. Først når disse er på plass, kan et *permanent* nasjonalt organ velges. I første omgang mente derfor arbeidsgruppen at det er mest nærliggende å be kvenske/norskfinske organisasjoner om å utpeke flertallet av medlemmer til det midlertidige nasjonale organet. De aktuelle er de tre organisasjonene som mottar støtte over statsbudsjettet:

Norske kveners forbund – Ruijan kvääniliitto,
Kvensk Finsk Riksforbund – Kveeni Suomi Liitto
Norsk Finsk Forbund – Norjalais Suomalainen Liitto.

Arbeidsgruppen var delt i hvor mange medlemmer de respektive organisasjonene bør få. Det ble foreslått at organet også består av en biskop, to medlemmer oppnevnt av Kirkerådets direktør og to konsultative medlemmer fra relevante fagmiljøer.

Ut fra dette fattet Kirkerådet følgende vedtak:

Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å godkjenne mandat og oppnevning av medlemmer til et midlertidig kvensk/norskfinsk utvalg/råd som skal etableres som en prøveordning innen utgangen av 2025 (jfr. arbeidsgruppens forslag til sammensetning).

KR-sak 48/25, vedtakspunkt 2

Ordlyden i vedtakets parentes tilsier en oppnevning fra organisasjoner, Bispemøtet og relevante fagmiljøer og at kirkerådsdirektøren *godkjenner* oppnevningene.

I september i år arrangerte Kirkerådet en konsultasjon i Nordreisa om kvensk kirkeliv. Konsultasjonen, som hadde rundt 40 deltakere og var bredt sammensatt, gav råd og innspill til Kirkerådets videre arbeid med å styrke kvensk/norskfinsk kirkeliv.

Ut fra hva som kom fram under konsultasjonen, ser Kirkerådets administrasjon det som lite hensiktsmessig at kvenske og norskfinske organisasjoner oppnevner medlemmer til et midlertidig kirkelig utvalg/råd. Interesseorganisasjonene forholder seg noe forskjellig til ulike grupper blant kvener og norskfinner. Det avspeiler seg i interessemotsetninger med hensyn til hvorvidt kvensk språk skal prioriteres fremfor finsk, og med hensyn til aktørenes grad av selvidentifikasjon med den nasjonale minoriteten. Dette synliggjør det problematiske ved at interesseorganisasjoner utenfor kirken oppnevner medlemmer til kirkelige organer.

I lys av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, Stortingets oppfølgingsvedtak og Norges folkerettslige ansvar, mener administrasjonen at det ikke må være tvil om at det er den nasjonale minoriteten og det nasjonale minoritetsspråket kvensk som er utgangspunkt for Den norske kirkes arbeid med disse spørsmålene. Konsultasjonen tydeliggjorde dermed at Den norske kirkes primære ansvar er å ivareta medlemmer som ser seg selv som en del av den

nasjonale minoriteten, og som i kirkelig sammenheng er naturlig å benevne som kvener og der minoritetsspråket er kvensk.

Administrasjonen ønsker derfor å bygge videre på et forslag som kom under konsultasjonen om at menighetsråd i aktuelle områder inviteres til å foreslå medlemmer til det midlertidige utvalget. Organisasjoner og relevante miljøer gis også anledning til å foreslå medlemmer, men disse vil da representere seg selv som kirkemedlemmer.

Direktøren kan så oppnevne det midlertidige utvalget ut fra innkomne forslag, og må naturligvis se til at det blir et bredt utvalg som representerer ulike landsdeler og miljøer, samt relevant kompetanse.

Det understrekes at dette gjelder oppnevning til det *midlertidige* utvalget. Administrasjonen foreslår videre at organet benevnes «midlertidig utvalg for kvensk kirkeliv». Kirkerådet må på et senere tidspunkt ta stilling til hvorledes et *permanent* utvalg/råd skal oppnevnes etter vedtak i Kirkemøtet og påfølgende høring. En ordning for oppnevning eller valg vil avhenge at organets status i den kirkelige strukturen.

Ut fra dette foreslås det et nytt vedtak som erstatter vedtaket i kirkerådets maimøte:

Kirkerådet gir direktøren fullmakt til å fastsette mandat og *oppnevne medlemmer* til et midlertidig utvalg for kvensk kirkeliv som skal etableres som en prøveordning innen utgangen av 2025.

Det forutsettes at direktøren innhenter forslag i tråd med det som beskrives over.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Utgifter til driften av midlertidig utvalg for kvensk kirkeliv må vurderes i forbindelse med Kirkerådets budsjett for 2026.